

Slniečko 4

ROČNÍK 19. (41.)

DECEMBER 1986

3 Kčs

Vianočná hodina DANIEL HEVIER Bola zima, padal sneh,
v diaľke zvonil tichý smiech. To preto, lebo boli práve Vianoce
a v tajných skrýšach boli pripravené darčeky pre deti — zabale-
né do vianočného papiera a previazané vianočnou stužkou.

ILUSTROVAL JÁN ONDRISKA

Tik-tak, tik-tak, blížila sa Hodina odovzdávania darčiekov, a tak všetko stíchlo, zmera-velo, zatajilo dych.

Aj malý Tomáš sa už tešil na darčeky, ktoré dostane pod vianočný stromček. Ale darčeky boli ešte vo vedľajšej izbe. Práve nastupovali do dvojradu, ako im to prikázal macko Maškrtko, ktorý bol z nich najväčší a najsvetaznejší.

Povedal veliteľským hlasom: „Hračky, nastupo-váááát! Raz-dva!“

Všetky hračky sa postavili do pozoru a poslušne čakali na ďalšie rozkazy. Okrem macka Maškrtko tam bolo ešte pretekárske autíčko a veľké vyklápacie autíčko a drevená stavebnica a veselý panáčik na kolobežke, ktorý sa volal Zolli-Rolli, a ešte jeden panáčik, ktorý sa nevolal nijako, ale aj tak bol veselý a vôbec mu to neprekážalo. A ešte tam bolo maličké lietadielko s ešte menším pilotom, až sa človek musel čudovať, že taký maličký pilotiček nemá strach lietať vo výš-

kach. A bol tam ešte drevený koník, ktorý mal kopýtko prilepené na dve ohnuté doštičky, aby nemohol odcvárať. A ešte tam bol pajác Smejo, ktorý mal také krásne smiešne meno, ale on sám nebol ani trochu veselý. Zamračene sa pozeral pred seba a hundral si:

„Akurát! Ani mi na um nezíde! Cha, to ma ešte nepoznáte! No veď uvidíme!“

„Ticho tam vzadu!“ povedal prísne macko Maškrtko a všetci vedeli, že to platí pre pajáca Smeja.

„Hodina odovzdávania darčiekov je už tu! Keď poviem Pochodomvchóóóóód, odpocho-dujeme všetci pod vianočný stromček.“

„Ohohó,“ vyhrkol pajác Smejo. „Ale bezo mňa! Nemienim byť veru poslušnou hračkou akéhosi decka!“

„To nie je akési decko, to je malý Tomáš,“ pripomenulo pretekárske autíčko, ale pajác Smejo iba odvrkol:

„Cha! Ja som sám seba pánom! Aby ste vedeli, odchádzam do sveta!“

A skôr ako mu v tom stačil niekto zabrániť, zvrchol sa na päte a už ho nebolo.

Páni moji, také dačo, také dačo! Hračky takmer stratili dych. Ale dlho ho nemohli mať stratený, pretože už sa otvárali dvere a bolo treba odpochodovať pod vianočný stromček.

Na stromčeku svietili farebné sviece a pod stromčekom svietili od radosti očká malého Tomáša, pretože toľko krásnych darčiekov — to sa vidí iba na Vianoce!

A čo sa stalo s pajácom Smejom? Vykračoval si pyšne po ulici a vravel si:

„Cha! Ale som im ukázal! Nechcem byť nijaký darček, nechcem nikomu urobiť radosť, budem si robiť, čo chcem ja! Len keby vonku nebolo tak zima! Bf — do akých chatrných šiat ma obliekli! Musím si nájsť nejaký úkryt.“

A zamračení pajác Smejo sa ukryl pod staré schody. Keď sa trochu poobzeral okolo seba, zbadal osem svetielok.

„Vari aj tu horia vianočné sviečky?“ začu-do-val sa. Ale neboli to sviečky. Boli to mačacie oči. Pod schodmi bývala jedna veľká mačka a tri malé mačiatka. Veľká mačka práve rozdávala svojim mačiatkam čosi zabalené do kúskov farebného staniolu. A to čosi muselo byť veľmi krásne, pretože mačiatkam až tak svietili od radosti oči.

„Ech!“ zašomral pajác Smejo. „Aj tu sa obdarúvajú! Nechápem toho hlúpeho tvo-ra: tú dobrotu vo farebnom papieriku by som zjedol sám!“

Pajác Smejo bol už veru poriadne hladný. A preto sa veľmi potešil, keď uvidel prázdnu vtáčiu búdku a v nej kúsok slaniny. Od radosti až tak vyskočil! A vyskočil tak vysoko, že hneď sa ocitol vedľa slaniny v krmidle. Ham, chňap, mňam — a slanina bola vo

chvíli v ňom. Vtedy však priletel ku krmidlu vrabčiak Fifík so svojim rozčvirikaným krdlom detísk.

„Pretože sú dnes Vianoce a práve sa začala Hodina odovzdávania darčiekov, dobré deti, aj nám tu...“ radostne čvirikal vrabec Fifík, ale zrazu zmĺkol a vyjavene sa pozeral na miesto, kde ešte pred chvíľou ležal vianočný darček pre vrabcov.

„Chachacha!“ prvý raz sa usmial pajác Smejo, ale bol to taký smutný smiech. „Ale som ich dostal!“ A rýchlo sa zošmykol dolu na zem, skôr než ho sklamané a nešťastné vrabčičky stačili zastaviť.

Najedený pajác Smejo si pyšne vykročoval po prázdnej ulici. Už mu ani tak nebola zima. Hrialo ho pomyslenie na to, aký je šikovný a múdry!

Ulice boli naozaj celkom prázdne. Všetci ľudia sedia doma a radujú sa z tých hlúpych darčiekov! pomyslel si pajác Smejo. Alebo nie všetci? A čo tam tí dvaja?

Na malom námestíčku bolo naozaj vidieť

dve postavy. Keď sa k nim pajác Smejo priblížil, zbadal, že sú to dvaja snehuliaci. Jeden snehuliak práve hovoril:

„Milá moja snehuliačka Guľka, pretože sú Vianoce a teraz je Hodina odovzdávania darčiekov, dovoľ mi, aby som ti daroval tento modrý hrniec!“

„Ó, ten je krásny!“ zaradovala sa snehuliačka Guľka. „Ani jedna snehuliačka nedostala krajší darček! Ale aj ja mám pre teba, snehuliak Guľko, čosi. Túto fajočku. Páči sa ti?“

„Och,“ vzdychol si blažene snehuliak Guľko a bolo jasné, že stará fajočka, ktorú ktosi zahodil, je preňho najvzácnejším darom.

„Aké máme nádherné Vianoce!“ šepkali si dvaja snehuliaci. „Aj keď nad nami namiesto vianočného stromčeka svieti iba táto neónová lampa.“

Juj, pajác Smejo to už nemohol počúvať. A okrem toho sa znova roztriasol od zimy. Musím si nájsť nejaký domček, kde sa kúri

a kde je teplúčko a... a kde neotravujú človeka tými hlúpymi darčekom.

A tak pajác Smejo zaklopal na moje dvere. „Á, to je dobre, že ku mne ide niekto, koho môžem obdarovať!“ potešil som sa, pretože nedať nikomu darček, keď je práve Hodina odovzdávania darčiekov, ó, to je smutná vec! A hneď som dal pajácovi Smejovi veselý vianočný darček — zvonček na konček jeho končistej čiapky.

„Ach, taký som šťastný!“ zvolal pajác Smejo a veselo zacengal.

„Aj ja som šťastný!“ povedal som mu.

„Ale prečo si ty šťastný? Veď ty si nič nedostal!“

„Preto, lebo môcť niekoho niečím obdarovať je ešte krajšie ako niečo dostať,“ vysvetlil som pajácovi Smejovi.

Pajác Smejo na to nepovedal nič. Zazvonil mi na rozlúčku a odišiel. Nevieť kde, ale keď som nedávno stretol malého Tomáša, ukázal mi práve takého istého veselého a smiešneho pajáca!

Na Vianoce

JÁN ŠIMONVIČ

Vitaj, dátum, v ktorom začne
krájať nožík sveta tmu
z nocí, čo sú také vláčne.
Výskot, len sa pretlač dnu.
Vitaj u nás, prvá vločka,
smelo poštekli mi nos,
veď som sa ťa ledva dočkal,
víchor, len k nám mračná nos.
Vitaj v okne, ruža z ľadu,
vitaj u nás, snehuliak.
Ruky skrehli, ale vládzu
guľu k tebe pregúľať.

Vtáci

Vtáci — to je let a pieseň!

To sú hlasy našich lesov, stepí, hôr aj púští. Ich piesne znejú na zemi po celý rok, ich hlasy počuť vo dne v noci. Uši sú plné ich piesní a hlasov!

Vtáci — to sú deti vzduchu, dobyvatelia vzdušného oceánu. Vznášajú sa nad oblakmi a horami, prelietajú ponad moria a púšte. Vtáci sú aj deťmi dúhy: pierka majú sfarbené všetkými možnými farbami.

Vtáci — to sú zvestovatelia radosti. Každý rok nám na krídlach prinášajú jar.

Vtáci — to sú naši verní pomocníci, ochrancovia lesov a polí, sadov aj záhrad.

Vtáci — to je tajomstvo a krása. Sú to priatelia nášho detstva.

Ľudia o nich zložili krásne básne a piesne, legendy aj rozprávky, bez vtákov sa jednoducho nezaobídeme. Bez nich si jednoducho nevieme predstaviť našu zem!

Kým nie je neskoro

Deň čo deň odlietajú sťahovavé vtáky. Nastal čas aj tým, ktoré sa rozhodli ostať doma: musia sa niekde ubytovať. Hľadajú si domčeky. Škorce, chocholúšiky, sýkorky, trasochvosty. Nie že by sa nejaké búdky nenašli — je ich však žalostne málo! Treba rýchlo zmajstrovat nové a rozvešať ich po stromoch, kým nie je neskoro. Vtáčiky budú mať z nich úžitok a my potešenie.

Prel. BRANISLAV CHOVAN

Ježkov vianočný stromček

JOZEF PAVLOVIČ

Čas radosti-veselosti je už predo dvermi.

„Ešte nemám stromček,“ povedal zajac a rozbehol sa so sekerkou a so sánkami do jedľovej horičky. Priviezol si stade jedličku krásnu, až oči prechádzali.

To isté urobil rys, divá mačka, plch, kuna, veverica, hranostaj, srnka a mnohí a mnohí ďalší.

Posledný sa dogúľal do hory ježko. A veru v najvyšší čas, stála tam už iba jediná jedlička.

Prechádzajú aj ježkove oči po tej kráse. Pozerá sa, pozerá a je celý vedľa. Lúto mu je jedličky, a ešte väčšmi horičky.

„Čo by to bola za hora, keby nemala ani jediný strom? Už by to nebola hora, ale hoľa, lebo by bola celá holá. Na Štedrý deň musíme byť štedrí ku každému, aj k hore. A vôbec, načo je mne jedlica? Vari nie som dosť pichľavý, ešte aj meno mám pichľavé.“

A tak sa jež Michal Pichal vrátil domov bez

stromčeka. No ani trochu ho to nemýlilo, začal na seba ako na stromček vešať rôzne ozdoby. Taký list a onaký list, takýto a hentaký; žltý list, oranžový, pravdaže, aj hnedý, list zlatistý, ale aj zlatý, list suchučký, list teplučký, list rovný a hladký, no aj list skrútený do rúročky, list ako láskavá dľaň, list ako milujúce srdce, list okrúhly a taktiež vajcovitý. A čo by to boli za Vianoce, keby chýbal list hviezdovitý?

Potom sa ozdobil jabĺčkami, hruškami a inými stromčekovými dobrotami. Ježko bol celý ovešaný, až ho ťahalo k zemi. Taký bol z toho všetkého ukonaný, že hneď pod stromčekom aj zaspal.

Keď sa ježko Miško zobudil, bolo už dávno po Vianociach.

Prvé čo urobil, kýchol, až z neho opadalo všetko lístie. Nečudo, do nosa mu vrazila tuhá vôňa prvých jarných fialiek.

Darček

JÚLIA MIKUŠOVÁ

Blížili sa Vianoce. V triede sa cez prestávky hovorilo iba o darčekom. Čo kto dostane, aké prekvapenie kto prichystá pre svojich najbližších. Darinka počas týchto rozhovorov sedela v lavici a premýšľala. Vedela, že pod stromček dostane lyže a zopár pekných kníh. Pre mamku bola vyberať darček s oteckom, a pre otecka s mamičkou. Ale čo má dať svojej malej trojročnej sestričke, to nevedela. Odrazu si spomenula na svoju prvú veľkú bábiku. Kdesi by mala byť.

Keď ju našla na dne starého kufra, sklamane zistila, že už vôbec nie je taká pekná, ako si myslela. Ale nič to. Chce to iba nožnice, ihlu, niť...

Bábika sa čoskoro zaskvela v novej kráse.

Pred slávnostnou večerou každý potajomky kládol pod vianočný stromček darčeky. Darinka nasmelo uložila ten svoj úplne do kútika, a potom už len netrpezlivo čakala koniec večere.

Konečne otecko vstal spoza stola a začal rozdeľovať balíčky. Janka uveličene sedela pod stromčekom a obzerala si novú krásnu bábu s dlhými vlasmi a žmurkajúcimi očami od tety Evy. Darinkinu vlastnoručne zlepšenú bábiku s očami iba z gombičiek si ani nevšimla.

„Tak, dievčatká, poumývať sa a spať. Zajtra je tiež deň,“ ukončila mama štedrovečernú chvíľu.

Keď Darinka vošla do oteckovej izbičky, odrazu vidí, že veľká nová bába od tety Evy sedí na zemi a Janka si túli k sebe tú staronovú s vrkôčikmi.

Predsa ju len nerobila zbytočne!

O Červenej čiapočke

MILAN RÚFUS

Voňavým chodníčkom,
vybitým na hladko,
po lúke, po lese
putuje dievčatko.

Ako sa ponáhľa,
padá jej na očka
zo žltých vrkočov
červená čiapočka.

Hory sa nebojí.
Smelá už od mala,
spieva si cestičkou,
ktorou sa pobrala:

„Kýčera, Kýčera,
nedávaj večera.
Kým moja ručička
jahôdok nazbiera.

Nedávaj večera,
pohovej trošíčku.
Dokiaľ mi vychladnú
koláče v košíčku.

Studnička, dobrý deň,
obruba kamenná!
Hádajte, kam idem:
vinšovať na mena.

O sivom holube,
čo letí nad strechou.
Starká mi zas povie,
že som jej potechou.

Vlásoky mi začese,
vrkoče urobí.“
„Sviet' mi, môj plamienok,
do dlhej staroby!

Do môjho chladného,
prázdneho hniezdočka.
Svietže mi, spevavá
Červená čiapočka!“

Kýčera, Kýčera,
oddiaľže večera.
Smutná je jahôdka,
ktorú nik nezbera.

Voňavým chodníkom,
vybitým nahladko,
po lúke, po lese
putuje dievčatko.

Šero ju neľaká,
vlka sa nebojí.
Vlk sa jej nedotkne:
počúva, postojí,

nechá ju ďalej ísť
s tým jasom v srdiečku.
Kto by sa odvážil
ublížiť slniečku?

Ako Sonička nevedela hrať princeznú

Gabika by chcela čím skôr zaspať. Ako však môže, keď jej rovno do očí svieti svetlo z maminej izby? Mama tam opravuje úlohy. Keby Gabika bola učiteľkou, učila by žiakov tak, aby v úlohách nerobili chyby. Prečo aj mama takto neučí? Potom by mohla Gabike rozprávať dlhšie rozprávky. Nie také krátke, akú jej rozprávala dnes: „Idú ovečky po mostíku cez potok. Prvá, druhá, tretia... ostatné si porátaj sama!“

Aj keď má Gabika zatvorené oči, ako jej mama prikázala, nijaké ovečky nevidí. Stále vidí iba uplakanú Soničku Lánikovú. A ešte Ondríka Zárubu, ako dnes v škôlke spadol a rozbil kompótovú misku. Možno by sa mu ani nebol nikto posmievať, keby Linda Žufanková nezaspievala:

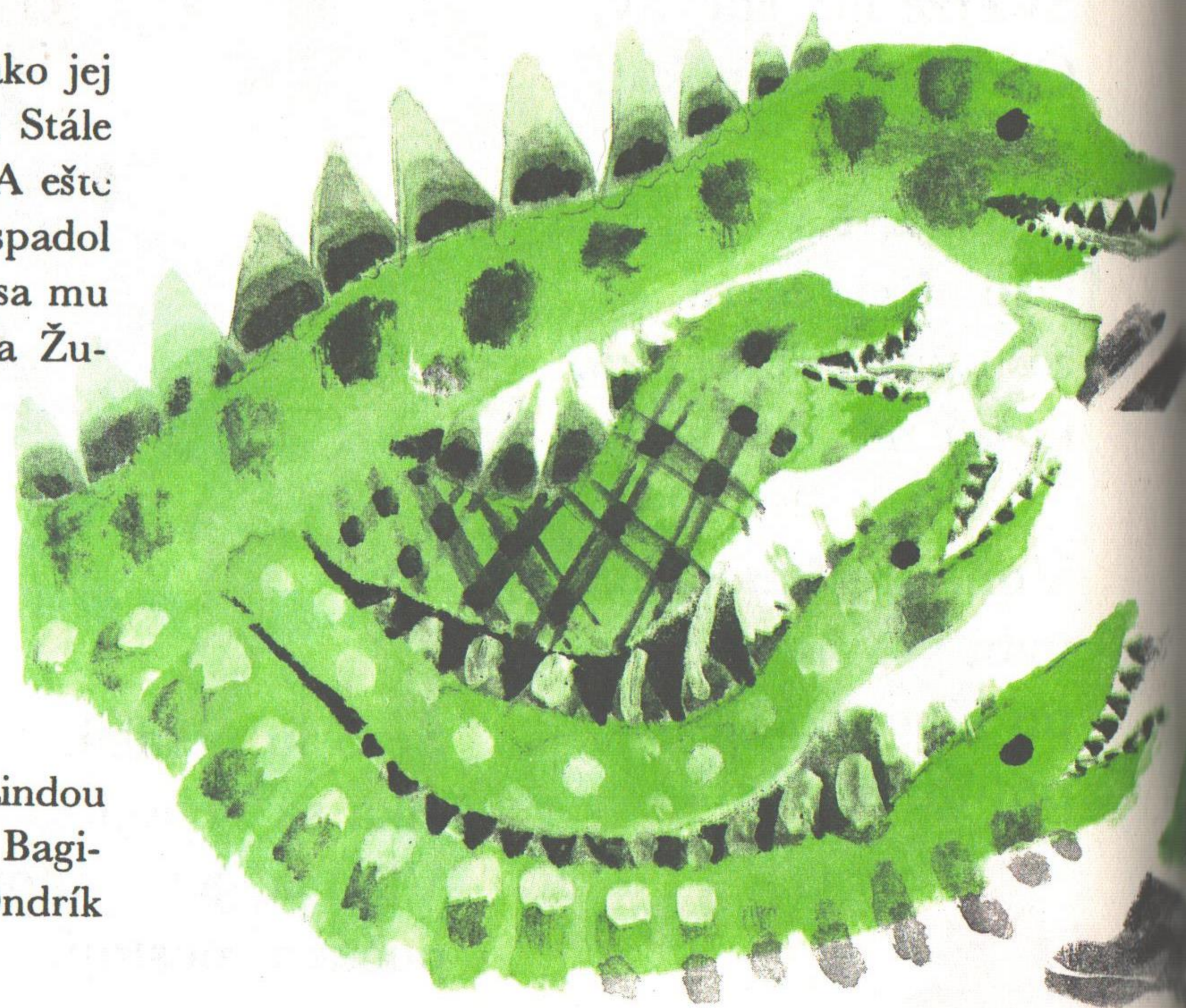
*Záruba je herec,
spadol na koberec.
Rozbil misku,
dostane po pysku.*

Potom tú protivnú pesničku spieval s Lindou aj Kajko Barna, Mário Kováč, Zuzka Baginová a potichu aj Sonička Lániková. Ondřík očervnel a zakričal na nich:

„Aby ste vedeli, aj tak budem herec! A budem hrať v televízii princa! Ale vám sa just neukážem, lebo ste všetci somári.“

Počula to aj súdružka učiteľka a za trest ho poslala do kúta. Vtedy bolo Gabike Ondríka po druhý raz ľúto. Prvý raz ho ľutovala, keď ho súdružka učiteľka hrešila, že zatvoril Soničku do kutice, kam si teta upratovačka odkladá metly a vedrá. Súdružka učiteľka nevedela, že sa predtým hrali na rozprávku. Ondřík chcel všetkým ukázať, ako bude hrať v televízii. On bol princ, Fero Vavrek drak a Sonička princezná. Linda tiež chcela byť princeznou, Ondřík jej však povedal:

„Ako môžeš byť princezná, veď si škula-vá!“

Ani Zuzka Baginová nemohla byť princeznou. „Princezné majú dlhé vlasy,“ povedal jej Ondřík. „Nemala si sa dať ostrihať na chlapca.“

Preto bola princeznou Sonička. Ona jediná má dlhé vlasy. Princezná musela čakať na princa, kým premôže draka a príde ju z jaskyne vyslobodiť. Drak bol Fero. Mário tiež chcel byť drakom, Ondřík mu však povedal:

„Ako môžeš byť drakom? Veď máš babské meno a vlasy dlhé ako dievča!“

Ani Kajko nemohol byť drakom. „Drak musí na princa kričať strašným hlasom,“ vysvetlil mu Ondřík. „A ty strašne šušleš a nevieš ani poriadne povedať r.“

Ondřík si asi myslel, že draka ľahko premôže, keď je Fero taký malý. Možno by ho aj bol premohol, lenže ho nemohol chytiť. Drak bežal oveľa rýchlejšie ako princ, a ešte sa mu aj posmieval. „Myšička, myš, poď ku mne blíž!“

Gabika sa ktovieako netešila, že princ nemôže dolapiť draka. Bála sa, že ho nechytí nikdy. Kto potom draka premôže a vyslobodí z jaskyne princeznú? Gabika to chcela povedať aj ostatným, ale nikto ju nepočúval. Všetci vyskakovali od radosti a volali na draka, aby sa nedal chytiť. Najväčšmi sa radovala Linda so Zuzkou a Kajko s Máriom, lebo sa na Ondríka hnevali za to, čo im predtým povedal.

Gabika prvá zbadala, keď sa otvorili dvere a do triedy vošla súdružka učiteľka. Za ruku viedla uplakanú Soničku.

„Čo je to tu za krik?“ spýtala sa prísne.

V triede bolo zrazu také ticho, že Gabika počula, ako Soničke kvapkajú slzy.

„Môžete sa všetci hanbiť! Kto mi to sľuboval, že sa budete ticho hrať, kým budem u súdružky riaditeľky? A ty, Ondřík, vari nemáš srdce? Ako si mohol Soničku zatvoriť do kutice, veď sa v tej tme mohla pominúť od strachu!“

Za trest poslala Ondríka do kúta. To veru nebolo celkom spravodlivé. Ondřík predsa nemohol za to, že Sonička nevedela byť princeznou. Keď ňou chcela byť, nemala sa v jaskyni báť. Mala pekne čakať na princa, kým ju vyslobodí, a nie fňukať ako obyčajné dievča. Lenže ani Ondřík nemal súdružku učiteľku odvrávať. Keď ho poslala do kúta, zahundral celkom nahlas: „Do tejto nepodarenej škôlky už nikdy viac neprídem!“ Ale možno to povedal iba tak. Gabike by bolo ľúto, keby Ondřík naozaj neprišiel. Potom by

ju už nikdy nezaviedol pod strom, čo má konáre až po zem. Ani by ju už viac nezačaroval ako vtedy, keď jej ešte nechýbal zub a nebola štrbavá ako jej opička Šašinka, ktorá sa už nevie dočkať rozprávky.

O pyšnom princovi

Bol raz jeden chlapec, pekný ako princ z rozprávky. Mal pekné modré oči a krásne kučeravé vlasy, čo vyzerali skoro ako zlaté. Chodil do škôlky, lenže sa mu tam vždy nepáčilo. Keď mohol začarovať Zuzku alebo Gabiku, sa mu tam páčilo. Keď mu však deti zo škôlky neverili, že bude hrať v televízii princa, a posmievali sa mu, tak sa mu tam nepáčilo. Radšej by bol chodil do televízie s ockom a mamou. Oni tam pracovali. Ocko bol režisér a mama herečka. Obaja však mali v televízii veľa roboty a nemohli naňho dávať pozor. Preto musel chodiť do škôlky, aj keď sa mu nechcelo. Raz sa mu tam nechcelo ani trocha, lebo odvrával súdružke učiteľke, že do takej nepodarenej škôlky už nikdy viac nepríde. A zasa ta musel ísť. Preto bol nadurdený, naschvál išiel pomaly a vôbec sa neobzeral. Nezbadal ani, že naňho striehne jedna dračica, ktorá ušla z rozprávky. Strašne rada sa pozerala na televíziu, aj z rozprávky ušla len preto, že tam nebol ani jeden televízor, iba samé jaskyne, kam draci zatvárali princezné. Dračica si sama urobila televízor taký veľkánsky ako jaskyňa. Chcela doň zatvoriť chlapca. Odniekadiaľ vedela, že je pyšný a že chce hrať v televízii princa. Ona mala najradšej rozprávku o pyšnom princovi. A naozaj ho uchmatla a zatvorila do toho svojho jaskyňového televízora. Chlapcovi sa v ňom najprv celkom páčilo. Mohol hrať pyšného

princa od rána do večera. Len ho mrzelo, že ho v televízore nevidí nikto zo škôlky. Stále naňho vyvaľovala oči iba dračica. Ona mala sedem hláv a na každej hlave dve oči. To bolo dokopy dosť veľa očí. A všetky od rána do večera vyplieštala na televízor, kde bol zatvorený chlapec. Ani na chvíľu ho odtiaľ nechcela pustiť von, aj spať tam musel. Dakedy ho zobudila aj v noci a všetkými papuľami, čo mala, doňho dobiedzala:

„Ty môj peknučký, ty môj krásny, nespí už toľko! Radšej mi ešte zahraj pyšného princa, tak už sa zobuď, no!“

Ráno sa dračica dlho fintila. Chcela sa chlapcovi páčiť. Namaľovala si rúžom všetky

ústa, trošku aj líca, ba aj sa učesala. Všetky hlavy mala rovnako škaredé, ale každá rozprávala inakším hlasom.

„Však som pekná, však?“ pištala prvá hlava hlasom tenkým ako myš. „Však som krajšia ako škuľavá Linda Žufanková?“

„Figu borovú si krajšia,“ odvrával chlapec. „Linda vie pekne spievať a škúli iba trošička.“

„Aj tak som pekná! A som!“ vrčala druhá hlava hrubizným hlasom. „Krajšia som ako Lubka Našlová, čo má na líci bradavicu!“

„Figu borovú si krajšia,“ odvrkol chlapec. „Lubka vie krásne rozprávať o Afrike a na líci má materské znamienko, nie bradavicu.“

„Ale krajšia ako Gabica-opica určite som!“ mraučala tretia hlava! „Ja nie som štrbavá ako ona! Mám všetky zuby, dobre sa pozri, aha!“

„Ty si opica, a nie Gabika! Aby si vedela, každé dievča z našej škôlky je stokrát krajšie ako ty! A Gabika je pekná ako bábika, aj keď je štrbavá.“

Dračica od jedu zaškrípala zubiskami, zagúľala očiskami, zafučala a potom na chlapca všetkými papuľami zakričala:

„Keď sú všetky dievčatá v tej tvojej nepodarenej škôlke krajšie ako ja, tak si ta teda choď! Nechcem ťa už ani vidieť! Uchmatnem si niekde krajšieho chlapca, ako si ty, a toho si zatvorím do svojho televízorčeka.“

Oslobodený chlapec bežal do škôlky, ako najrýchlejšie vedel. Gabika s deťmi ho už čakali a on sa veľmi tešil, že sa môže hrať s nimi a že už nemusí hrať v televízii pyšného princa.

(Pokračovanie)

Dievčenská skala

MÁRIA ĎURÍČKOVÁ

Nedaleko Novej Bane stojí nad cestou vysoké skalné bralo, ktoré okolitý ľud nazýva Dievčenská skala. O Dievčenskej skale koluje v ústach ľudu povest.

Ulapili vojaci Palíčka-šuhajčeka a vliekli ho preč. Na kôlni v sene ho lapili, keď práve tuho spal. A nebola to náhoda: sám richtár a traja prisazní sa tak uradili, že svoj vojenský kontingent splní dedina práve týmto mládencom. Sirota je, bez otca-matere, od mala u sedliaka slúži, v kôlni spáva. Treba vystihnúť pravú chvíľu, asi tak hodinku pred brieždením, keď sa najsladšie spí, a ulapiť šuhajčeka. Bude z neho vojak ako lusk: vysoký, tenký, strunistý. A nezaplače za ním nikto, lebo nikoho nemá.

Lenže práve v tomto sa hlavy obce mýlili. Palíček-šuhajček mal milú, Žofka sa volala. Aj ona bola sirota a od malička slúžila, a to u sedliaka, ktorý bol rovno susedom toho prvého. Vidali sa Žofka a Paľko, keď ako deti húsky pásali, keď kravy do čriedy vyhánali. Vidali sa neskôr pri senách na horskej lúke. Neraz on Žofke podvihol batoh trávy, neraz ju cez vodu preniesol. A ona jemu koľko ráz košeľu oprala, ba nedávno mu potajomky jednu zbrusu novú aj ušila. A to nie dáku ledajakú, ale s utešeným vyšívaným obalčekom. Boli si ako brat a sestra, ba boli si aj viac. Keď sa večer na záhumní stretli a škvŕkalo im v žalúdku, priložili si líčko k líčku, odbavili večeričku.

A tu raz na svite počuje Žofka od susedov krik. Vojaci vliekli Paľka dolu rebríkom, ale on sa im vyšmykol a pochytil vidly. Štyria vojaci a piaty kapitán sa mali čo zvrtať, kým

sa ho zmocnili, kým mu na ruky železka založili.

Odchádza polapený Paľko-šuhajček, iba čo ešte raz do susedov zavolá:

„Zbohom, Žofka, duša moja!“

A Žofka, chúďatko, za vojakmi beží, rukami zalamuje, cestičku slzami kropí:

„Pán kapitán, pán kapitán, prosím vás pre všetko na svete, pusťte mi milého, holúbka sivého!“

Kapitán sa na koni nesie, plač mu k ušiam dolieha.

„Odožehnajte dievčicu!“

Odohnali ju vojaci, halapartňami sa jej zahrádzajú, ba aj kameň zalúčili ako za mrchavým psom.

A ona im o chvíľu zasa v päťach. Rukami zalamuje, cestičku slzami kropí a trpko horekuje:

„Pán kapitán, pán kapitán, pekne vás prosím, pusťte mi milého, holúbka sivého. Je mi nielen milým, je mi aj bratom, otcom a materou, je mi všetkým na svete!“

Vojenský kôň kopytami o kamene brinká, ale plač dievčiny prehlusiť nevládze.

„Uviažte ju o strom!“ prikáže kapitán.

Priviažu vojaci Žofku o javor pri ceste a odchádzajú, Palíčka-šuhajčeka do sveta odvádzajú.

Ale Žofka je vrtká ako veverica, hybká ako prút, aj z povrazov sa vyslobodí. Dosť ľahko, že ich vojaci nepritiahli celkom dotuha, možno im stálo srdce nad Žofkiným žiaľom, veď aj sami boli ľudia nevoľní, nasilu odvedení.

Uteká Žofka, beží zo všetkých síl, rukami zalamuje a takto horekuje.

„Pán kapitán, pán kapitán, pre všetko na svete vás prosím, pusťte mi milého, holúbka sivého. Ak mi ho pustíte, život mi spasíte, a nielen môj život, ale aj ten druhý, čo v mojom živote klíči.“

Vojenský kôň kopytami o kamene brinká, až iskry odskakujú, ale kapitán aj tak počuje dievčin plač, neodbytné mu k ušiam dolieha. Nuž zastaví koňa, k dievčine sa zvrtné, na vysočnú skalú pri ceste ukáže.

„Vyjdi na tú skalú a zoskoč z nej!“

„A keď zoskočím, pustíte ho?“

„Hahaha, to ti môžem smelo sľúbiť!“

Stúpili srdcia vojakov, zaplakal Paľko-šuhajček:

„Nechoď, Žofka, duša moja, veď sa ja môžbyť ešte aj vrátiť...“

Ale Žofka nepočúva. Po tej strane brala, čo je menej strmá, sa nahor driape. Je čoraz vyššie, čoraz vyššie, a už je, aha, na samom vrchovci. Ani sa nerozhliadne, ani nezaváha, len ihneď dolu skočí.

Zafučal vietor, nevedno či od prekvapenia, a či od hnevu. Širokú dievčinu sukňu nafúkol a nesie ju ako na vlnách. Šťastlivo ju z výšavy dopravil. Len keď už celkom nad zemou bola, dopadla Žofka na všetky štyri.

Zdvihla sa a beží ta, kde vojenský kôň nohami harcuje. Vystiera ruky a volá:

„Zoskočila som, pán kapitán, pusťte mi môjho milého!“

Hľadá kapitán, vlastným očiam nevie uveriť: dievčina tu stojí živá, celá, jedine maliček na pravej ruke má zlomený, krv z neho odkvapkáva.

Pohne sa chlapecké srdce v tvrdej vojenskej hrudi.

„Nechže je po tvojom, Žofijka, zvíťazila tvoja verná ľúbošť.“

A prepustil Paľka-šuhajčeka. Na písme mu dal, že ho v mene kráľa prepúšťa na 99 rokov.

Tak sa stalo, že Žofka a Paľko prežili svoj život bok po boku, síce v tvrdej práci a chudobe, ale zato spokojne a šťastne.

Tajomstvo železného náramku

PAVEL DVOŘÁK

Stalo sa v predchádzajúcich kapitolách:

Marek našiel železný náramok a ľudskú lebku. Ktosi ho sleduje. Sľúbil, že na prechádzke so psami porozpráva svojej kamarátke Simone o objave.

SKRÝŠA

Marek a Hary schádzali z kopca, pes na vodidle, ako sa patrilo vzhľadom k frekventovanej ceste a záhradkám plným záhonov po jej stranách. No len čo odbočili doprava, bol voľný. Tu mohol všetko, šliapať po burine, ktorá prerastala napoly zničenú dlažbu, preskakovať rozválané ploty, vchádzať do domov s vybitými oknami a vyválanými dverami.

Spoza otlčeného rohu vybehol Dunčo.

Simona musela byť poriadne zvedavá, keď prišla prvá. To sa hádam ešte nestalo.

Našli ju v domčeku, ktorý ešte ako-tak držal pokope. Sedela na starej doske, ktorú si pred časom preložili cez dve kopy tehál.

„Náročky meškáš,“ privítala Marka, predstierajúc hnev, ale Marek vedel, že túto bitku vyhral.

„Do smrti dobrí!“ podal jej s úsmevom ruku.

„Do smrti!“ pristala. „A teraz hovor!“

„Ale budeš mlčať.“

„Budem.“

„Prisahaj!“

„Prisahám.“

Marek vytiahol balíček a v ňom štyri hrdzavé gule pospájané do reťaze.

„Toto je to tajomstvo?“ sklamane poznamenala Simona.

„Nie je celé. Patrí k nemu ešte aj mŕtvy, ktorého som včera objavil.“

Simonu až heglo od prekvapenia:

„Mŕtvy? Vymýšľaš si!“

„Našli sme jeho lebku, keď sme sa vracali domov. Možno tam bolo aj viac, ale nehľadal som,“ pokúšal sa Marek obísť háklivé miesto. Ale Simonu neoklamal.

„Vystrašil si sa... A potom rovno za mamičkou.“

„Chcel som,“ priznal sa Marek. „Lenže doma som našich našiel v hádke, akú som ešte nezažil.“

„Prečo sa hádali?“

„No veď. O jamu, v ktorej bol ten mŕtvy.“

„Vedeli, že v nej bol?“

„Mama nie. Otec... Nevieam.“

Pri stavbe pumpy nám odbagrovali kus pozemku a tam ležal.“

„Keď budete mať pumpu, na kúsok záhrady nezáleží.“

„A predsa otec zúri.“

„Myslíš, že pre mŕtveho?“

„Si bláznivá. Môj otec predsa nikoho nezabil.“

„Verím. Ale čudné to je, musíš uznať.“

„Keď som včera vychádzal z domu, ktosi ma špehoval. Aj pri návrate. Videl, že som našiel ten náramok. Ak vie o mŕtvom, je mu jasné, že to viem aj ja.“

„A ty sa bojíš.“

„Trochu.“

„Kto ťa špehoval?“

„Neviem. Pozeral sa zo suse-

dovho obloku. Sused je invalid a takmer nevychádza, ešte som ho poriadne ani nevidel. Zbiera staré mince. Celé dni vraj nad nimi sedí. Vravil mi to otec. Požičiavajú si knihy.“

Potom sa zamyslel a povedal celkom tichým hlasom:

„Najhoršie, že tú reťaz som už videl.“

„To predsa nie je možné.“

„Čo by nebolo. Možno na obrázku alebo fotografii.“

„A čo chceš urobiť?“

„Vyriešiť to tajomstvo. Strašne ma trápi. Najprv však skryjem náramok.“

Boli na zvláštnom mieste, aké sa v nijakom meste dlho neudrží. Dolu hukot nepretržitej reťaze áut a vysokánske domy prepĺnené ľuďmi a okolo žiarivé domčeky uprostred záhrad, za hrebeňom kopca hradný palác, a tu neživá prázdnota, spráchnivené telá domov a ešte aj bezútešný zápach, aký vydávajú mŕtve staviská.

Marek vstal a podišiel k napo-

ly zrútenému komínu. Nožikom vypáčil zhrdzavené dvierka, vopchal do nich balíček, zavrel a spokojne si odfúkol.

„Hotovo! A teraz poďme na to miesto.“

KDE ZMIZOL MŔTVY?

Ešte sa len blížili k domu a už začuli hukot strojov.

„Pracujú,“ povedal s obavami Marek.

Lenže to, čo zbadali, keď vyšli spoza rohu, vyzeralo celkom inak. Veľký buldozér zahŕňal výkop. Jamy v záhrade už vôbec nebolo a cez dieru v plote preťahovali dvaja chlapi ostnatý drôt.

„Tak otec vyhral,“ povedal prekvapene Marek. „Ako sa mu

to podarilo?“ A potom odrazu v celkom inom tóne, ako keď sa Hary či Dunčo otrasú, veselo vykrikoval: „Poďme za ním!“

OTEC SA HNEVÁ

Vybehli hore schodmi a ešte medzi dverami sa Marek rozkričal:

„Otec! Otec!“

Neozýval sa nik.

Strčil hlavu do haly a už tichošie povedal:

„Otec? Mama?“

Zasa nič. Obrátil sa teda na Simona:

„Aj tak dobre. Poďme hľadať ten obrázok.“

Vošli do pootvorenej pracovne, ktorá bola skrýšou rodinných pamiatok a písomností. Marek otvoril skriňu a vybral z nej niekoľko albumov s fotografiami. Rozložil ich na koberec a začal prevracať list za listom. Bolo tam všeličo, ale po železných guľiach ani pamiatky. Pod albumami bola škatuľa plná obrázkov. Vysypali ich na dlážku a začali sa v nich prehŕňať. Koberec sa pomaly zaplňal neporiadkom. A vtedy Markovi blysko hlavou:

„Kniha!“ skríkol. „Ten obrázok som videl v knihe.“

Otvoril dvere na knižnici a začal sa v nej horúčkovo prehŕňať. Niekoľko zväzkov vypadlo na dlážku. Potom víťazoslávne vytiahol starú hrubú knihu:

„Tu je!“

Zalistoval v nej, ale vtedy sa dvere do pracovne otvorili. Stál v nich otec.

„Čo tu robíte? Predsa vieš, že som ti zakázal hrať sa v mojej pracovni a brať mi veci. Už aj sa stadeto pracite!“

Takého rozčúleného otca Marek ešte nevidel. Simona od strachu vyskočila, schytila Dunča tak prudko, že bolestivo zaskučal, a poľakane sa prešmykla z pracovne.

Ešte na ulici počula z okna rozhorčený hlas.

(Pokračovanie)

ILUSTRUJE JÁN DRESSLER

Silvestrovská rozprávka

JÁN MILČÁK

Veverička Veronika skákala z konára na konár. Všade bolo veselo.

Za golier mi spadol chuchvalec snehu.

„Škoda, že nemám krídla,“ povedala veverička.

„Krrridla?“ zasmiala sa vrana Barbora.

„Vymenila by som za ne svoj chvost,“ povedala veverička.

„Bez chvosta by si bola smiešna,“ poznamenal ďateľ Dominik.

„Ktorého je dnes?“ opýtala sa Veronika.

„Tridsiateho prvého,“ odpovedal Dominik.

Ďateľ jediný mal kalendár. Ukrýval ho v búrľavej jabloni, aby v snehu nezmokol.

„Na Silvestra nie je nič dosť smiešne,“ povedala Veronika.

„Na Silvestra sa jednoducho rrobia hlúposti,“ ozvala sa Barbora.

„Múdre hlúposti,“ opravil vrana Dominik.

„Chcela by som lietať,“ povedala veverička.

Zasmial som sa. Smial som sa do kabáta, ale veverička, ďateľ a vrana ma počuli.

„Nieкто sa nám vysmieva,“ povedala Veronika.

Nevysmieval som sa. Ibaže rozhovor, ktorý som počul, videl sa mi smiešny.

„Dobrý deň!“ zdvihol som klobúk.

„Veselý!“ odzdravila veverička.

„Nie si veľmi veselá,“ odpovedal som.

„Chcela by som vymeniť chvost za krídla,“ zavzdychala.

„Keby si bola ľahká ako pierko, mohla by si poletovať aj bez krídel,“ povedal som.

„Nechcem poletovať, chcem lietať,“ ozvala sa veverička.

Do parku vošiel chlapec Ondrejko. Niesol nový bublifuk. Fúkol a bublifukové bubliny sa vznášali medzi stromami ako priesvitné sklené gule. Park vyzeral v tej chvíli veľmi slávnostne.

„Mohla by si lietať v bublifukovej bubline,“ povedala vrana Barbora a zatrepotala krídlami. Do zobáka chytila najväčšiu bublifukovú bublinu. Urobila to obozretne. Bublifukové bubliny majú veľmi tenké steny.

Veveričke Veronike sa v bubline páčilo. Lietala nad stromami a všetko sa jej videlo neobyčajné. Stromy, cestičky v parku i domy na námestí hrali farbami dúhy.

Začala sa tešiť. V bubline bolo odrazu toľko radosti, že sa do nej nepomestila.

V parku sa ozvalo BÁC! a bublina praskla.

Veverička Veronika spadla na jedľu. Po konároch sa zošuchla na snehovú podušku.

„Skoro som si udrela ňufáčik,“ povedala.

„V bublifukovej bubline sa nedá tešiť i lietať odrazu,“ zvolal Dominik.

„Čo by som mala z lietania, keby som sa nemohla tešiť,“ povedala veverička a vzápätí opäť zavzdychala: „Vymením chvost za krídla.“

„Viem, kde by sa to dalo urobiť,“ povedal som.

Vyšli sme z parku. Vykračovali sme po ulici a chodci nám kývali na pozdrav. Mysleli si, že ide silvestrovský sprievod.

Zastali sme pred inzertnou kanceláriou. Ďateľ Dominik vybral spod krídla okuliare.

„Vymením dom na Orave za nožík Sarajevu,“ prečítal.

„O krrrídloch tam nie je nič?“ spýtala sa vrana Barbora.

„Hľadaj pod písmenom K,“ povedal som.

„Vymením koncertné krídlo za husle stradivárky.“

„Aká škoda, že nie za chvost!“ povedala veverička.

Pokúsil som sa veveričke vysvetliť, že z koncertného krídla by nemala úžitok. V korune stromu sa na koncertnom krídle nedá koncertovať.

„Čítaj ďalej,“ súrila.

„Je tu ponuka na výmenu krídlčky a starých krídlých dverí,“ prečítal ďalej.

„Prerre teba nič, Verrronika,“ povedala vrana.

Spomenul som si na suseda Víťazoslava Výmyslu.

„Poznám človeka, ktorý všetko dokáže,“ povedal som.

Víťazoslav Výmyslo bol známym vynálezcom. Vymýšľal na počkanie.

Spal v kuchyni na diváne a pokojne odľuľkoval.

„Vedeli by ste vynájsť krídla?“ spýtal sa Ďateľ Dominik.

„Na Silvestra sa vymýšľajú iba bláznivé veci,“ povedal Víťazoslav Výmyslo.

„Mali by ste vymýšľať iba užitočné,“ povedal Dominik.

„Bláznivé je veľmi užitočné, každého rozosmeje,“ odpovedal vynálezca.

„Veronika chce lietať, potrebuje krídla,“ povedal som.

„Kto by dnes lietal krídlami,“ povedal Víťazoslav Výmyslo a priniesol škatuľu od topánok. Niečo na nej potom vystrihol, niečo prilepil, niečo zahol, niečo vyrovnal.

„Hotovo!“ povedal.

Vyšli sme na plochú strechu Výmyslovho domu. Veverička Veronika si sadla do škatule. Potiahla motúzik a škatuľa sa začala vznášať.

„Úžasné!“ zvolal Ďateľ Dominik.

„Nádherrrné!“ zvolala vrana Barbora.

Veronika potiahla druhý motúzik a na oblohe sa zjavil ohňostroj.

„Tohtoročný Silvester je veľmi veselý!“ hovorili chodci na pravej strane ulice.

„Tohtoročný Silvester je neobyčajne krásny,“ hovorili chodci na ľavej strane ulice.

A rozbehli sa zaželať si šťastlivý Nový rok!

Kôl a kôpka hliny

JÁN ŠTIAVNICKÝ

Pred tromi storočiami žil v Košiciach na Hrnčiarskej ulici majster Samuel. Nielenže sa dobre vyznal vo svojom remesle, ale bol aj múdry a rozhladený. Nečudo, že ho najprv zvolili za strážcu cechovej truhlice, a po nejakom čase aj za samého cechmajstra. Mnohí pri takom honore spyšneli, hovorili s ostatnými majstrami, ale najmä s tova-

rišmi a učňami len na pol úst, majster Samuel sa však nezmenil. Ráno si vždy privstal, sadol k hrnčiarskemu kruhu a robil hrnce, misky, džbány i všakovaký iný hrnčiarsky tovar. Popoludní vyschnuté nádoby kládol do pece a vypaľoval, no a večer si pri dobrom víne posedel s ostatnými hrnčiarskymi majstrami. Jedného dňa, práve keď si

majster Samuel sadal k zaslúženej večeri, ozvalo sa hlasné zaklopanie.

„Ďalej!“ zavolať Samuel a položil lyžicu nabok.

Dvere sa otvorili a dovnútra vošiel Teodor, taktiež majster hrnčiarskeho remesla.

„Dobrého zdravia ti, ctihodný cechmajster!“ pozdravil Teodor.

„I tebe,“ odvetil cechmajster Samuel a kývol na priateľa, aby si prisadol. „Zajedz si so mnou. Nedobre sa človekovi je, keď ten druhý naňho iba hľadá.“

„Rád by som, rád,“ prijal majster Teodor ponúknuté miesto na lavici, „ale ver mi, že jedlo by sa mi ťažko šmýkalo dolu hrdlom.“

„A čože?“ spozornel cechmajster Samuel. „Azda si chorý?“

„To nie, ale mám iné starosti.“

Cechmajster Samuel odsunul od seba misku s jedlom a spozornel.

„Ako iste vieš, mám dvoch tovarišov, Silvestra a Ondreja.“

„Videl som ich minule, keď na Furči kopali hlinu. Rúči mládenci. Šikovne sa zvrátili v robote. Zaiste sa usilujú i pri hrnčiarskom kruhu.“

„To teda hej,“ priznal hrnčiarsky majster Teodor. „Nemôžem sa sťažovať. Inú však majú chybu. Nech robia, čo robia, ak sú čo len chvíľku pri sebe, už sa začnú hádať.“

„Jedného z tovarišov prepust a budeš mať po starostiach,“ poradil Teodorovi cechmajster.

„To by som veru nechcel,“ potiahol si hrnčiar zamyslene bradu. „Obaja sú šikovní remeselníci. Ani jedného z nich by

som nechcel stratiť. Ale ako ich odnaučiť od tých večných hádok a hnevov?“

Cechmajster Samuel vstal spoza stola a pomaly sa poprechádzal po izbe.

„Pošli ich na dajaký čas pracovať ku mne. Pousilujem sa, aby zabudli na hnevy a viacej mysleli na naše statočné remeslo.“

„Hneď zajtra to urobím,“ sľúbil majster Teodor a pobral sa preč.

Ráno, len čo sa slnko zdvihlo nad obzor a zlatistými lúčmi osvetlilo rosou pokropenú strechu veľkého košického Dómu, vošli do cechmajstrovho dvora tovariši Ondrej a Silvester.

„Majster vás poslal?“ opýtal sa Samuel, akoby o ich hnevoch nič nevedel.

„Majster,“ prikývol Silvester.

„Dobre urobil,“ povedal cechmajster. „Blíži sa Jánsky jarmok. Pomôžete mi pri hrnčiarskej robote, aby som mohol na rínok priviesť dosť džbánov, mís a tanierov.“

Nato cechmajster Samuel zaviedol tovarišov k dvom hrnčiarskym kruhom, ktoré boli položené vedľa seba tak blízko, až sa takmer dotýkali.

„Vyberte si ten, za ktorým sa vám bude lepšie robiť.“

„Mne za týmto,“ ukázal Silvester na hrnčiarsky kruh po svojej pravej ruke.

„I mne!“ postavil sa ku kruhu Ondrej.

„Bude môj!“

„Ja ho chcem.“

„To teda nie!“

„Ak zaň sadneš, za golier ťa od neho odtiahnem!“

„To by som chcel vidieť!“

„Aj uvidíš!“

Hádka rástla ako oheň na slamenej streche. Tovariši šermovali pred sebou rukami a z úst im vychádzali čoraz ostrejšie slová.

Cechmajster Samuel ich chvíľu mlčky počúval. Keď sa už-už zdalo, že sa tovariši pustia do seba, vkročil medzi nich a roztiahol ruky. Vzápätí sa obrátil k Silvestrovi a opýtal sa:

„Hneváš sa na Ondreja?“

„A ako!“ zvolal zlostne tova-

riš. „Div ma od hnevu neporazí.“

„Ak je tak, choď na dvor, kde sú pripravené hrubé drevené koly, a jeden zatlač do zeme.“

„Bisťu a sto hromov! Aj to urobím!“

Napajedený tovariš vybehol na dvor, vybral si najhrubší kôl a začal ho v zlosti zatĺkať do zeme.

„A ty,“ obrátil sa cechmajster k Ondrejovi, „hneváš sa na Silvestra?“

„Až ma od hnevu zadúša.“

„Potom zober veľký pletený kôš a spoza záhrady prines do dvora päťkrát nepremiešanú hlinu.“

Nazlostení tovariši urobili, čo im cechmajster Samuel kázal. Silvester zatíkol doprostriedku dvora kôl a Ondrej vedľa neho nanosil kopu hliny.

„Či sa ešte hneváš?“ opýtal sa cechmajster prvého.

„Uch! A ako!“

„Potom zatlč do zeme ďalší kôl.“

„A ty?“ obrátil sa cechmajster k Ondrejovi.

„Aj ja sa ešte hnevám.“

„Potom prines ďalších päť košov hliny.“

Takto to šlo až do večera. Silvester zatíkal v zlosti koly a Ondrej zasa nosil hlinu do dvora. Keď sa už slnko uložilo k spánku, zavolał cechmajster Samuel obidvoch tovarišov na dvor.

„Ech, to tu vyzerá!“ zvolal Silvester, keď sa zadíval na pozatĺkané koly nerovnakej výšky, medzi ktorými boli nanosené kopy hliny.

„Hanba pozrieť,“ pridala sa k nemu Ondrej.

„A to je robota vášho hnevu!“

Tovariši pozreli po sebe a v tej chvíli pochopili, že hnev nepri-náša nijaký úžitok. So sklonenými hlavami sa vrátili k majstrovi Teodorovi, pri ktorom sa onedlho stali tiež hrnčiarskymi majstrami, a čo tajiť, jeden i druhý si časom vyslúžili cechmajstrovský klobúk. No z mladších tovarišov málokto vedel, prečo má cechmajster Silvester stále naprostriedku dvora zabitý kôl a cechmajster Ondrej zasa vysypanú kôpku hliny, hoci ináč obaja dbali na veľký poriadok.

Plamienky nám nelapaj!

IVAN KALAŠ

Strýc Jožino-nezbedník pritisol si premrznutý nos na ľadové okienko dverí. Teplým dychom roztopil malý fliačik a uvidel chlapcov: lietali po verande, po kuchyni, skákali okolo stromčeka, div ho nezvalili. Vianoce u starency Emilky začnú sa už o chvíľu. Začnú sa zápalkou, čo zažne sviečky na vyzdobenom stromčeku.

Strýc Jožino nečakal márne. Klop, klop, klop.

„Doma ste?“ zvolal, len čo si nos budzogán odtrhol od skla.

„A kde by sme boli?“

„Doma predsa,“ povedal strýc a vstúpil dovnútra; v kaž-

dom oku sto lapajov, čo podchvíľou dačo vyparatia!

A veruže, poď rovno k prvej sviečke: plamienok tancoval a uhýbal, ale strýcova murárska ruka schmatla ohníček z knôtika. Okradnutá sviečka nahnevane zaprskala. Teraz ma zažali, a už dosť?!

„Vzal plamienok!“ volali chlapci. „Pustiš ho!“ vešali sa na strýca spredu i zozadu, vliezli mu

pod hubertus, buchnátovali ho po chrbte.

„Starenka! Sta-ren-kááá!“

Kým starenka pribehla — v jednej ruke klobása do kapustnice, v druhej oblátky, med, orechy, taniere, tekvicové semienka,

lyžičky a utierka — polapal strýc Jožino do dlane všetky plamienky. Urazené sviečky frflú, praskocú, ohníčky sa v obrovskej ruke zlostne metajú. Ale strýc ich von nepustí.

„Ty nám budeš sviečky strašiť!“ zahнала sa starenka a s utierkou nad hlavou dala sa naháňať strýca okolo stola. Napred beží strýc Jožino so strapcom chlapcov, za ním klobása, starenka, oblátky, med, orechy, taniere, tekvicové semienka a lyžičky. Nad starenkou utierka a vianočný účes.

„Pustiš plamienky, alebo...!“

A strýc, že nie.

„Veď uvidíme!“

Starenka Emilka vynechala jedno kolo, vbehla do komory po ďalšiu škatuľu sviečok. „Uvidíme, kto viac vydrží.“

Chuchvalec chlapcov na strýcovicom chrbte zredol, od smiechu už nevládzu, púšťajú sa, padajú na zem.

Starenka stavala po izbe ďalšie a ďalšie sviečky, nové šíky voskových vojakov, každému pripálila knôt. A strýc Jožino

behal za ňou. Do dlane lapal plamienky ako lietajúce mušky.

Lenže armáda sviečok bola mocná. A murárska ruka — hoci ako veľká — po chvíli sa zaplnila teplom a ohňom.

„Dost už, dost!“ volal strýc, „popália ma!“

„Nech, nech, nech,“ vytľapkával smelo najmladší vnuk, čo sa pred všetkým tým hurhajom zachránil na singerke, starenci nej šijacej prapramašinke.

Ešte jeden plamienok — a strýc lapajský sa vzdal! Otvoril dlaň, vyskočili z nej ohníky. Celý domček zablikal, plamienky sa mihajú, všetky sa náhli späť na svoje knôty. Iba prvý ohníček skočil na chvíľu pod strýcov nosisko, za odplatu.

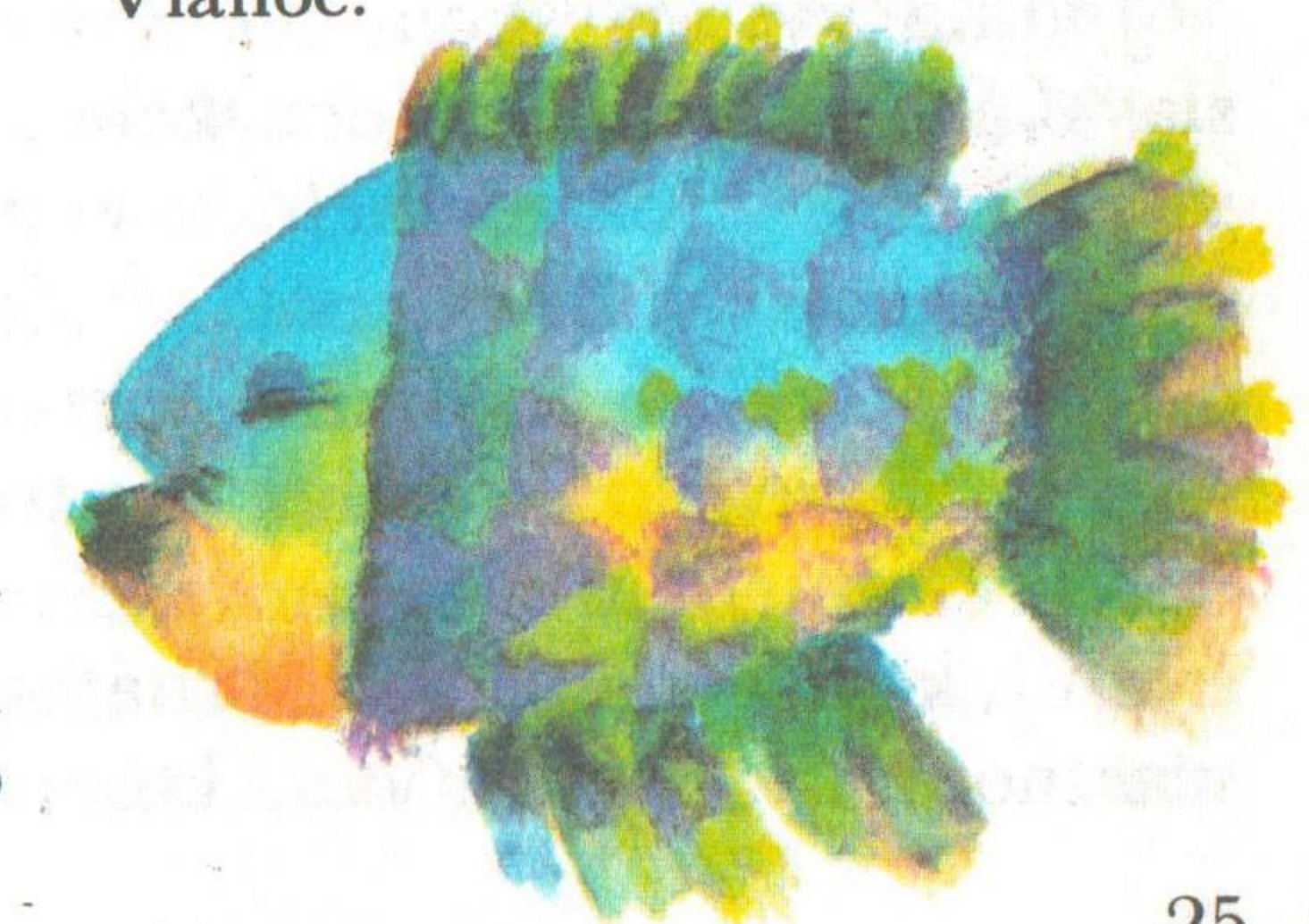

„Au, chuligán! Páli!“ hasí si strýc nos čapicou.

Daktoré plamienky i blúdili, pobiehali sem a tam. Čoskoro sa však porozsádzali, utíšili.

Za stolom teraz večeríme spolu. Strýc, starenka Emilka, rodičia a deti.

Bez strýca, ktorému v každom oku býva sto lapajov, nebolo by Vianoc.

„Vzduch našich čias“

Časopis DAV by ste v novinovom stánku hľadali márne. Posledné číslo vyšlo pred polstoročím. Pred dvadsiatimi rokmi však Slovenská akadémia vied vydala jeho presnú kópiu. A tak si môžeme spoločne zalistovať v troch veľkých zväzkoch a porozprávať si niečo nielen o tomto zvláštnom časopise, ale aj o ľuďoch okolo neho.

Červený výkričník

Červený výkričník svietil na titulnej strane prvého čísla Davu v zime roku 1924. Spájal názov časopisu s podtitulom — umenie, kritika, politika, filozofia, literatúra. Významný slovenský maliar Mikuláš Galanda — vtedy študent pražskej akadémie — skratkou vyjadril myšlienky autorov časopisu: „*Chceme poukazovať na nespravodlivosť dnešného spoločenského poriadku. Chceme kritickým rozborom všetkých jeho javov, ktoré už stratili životnú oprávnenosť, prispieť k jeho konečnému vyvráteniu. Chceme aspoň týmto spôsobom dokumentovať svoju solidaritu s pracujúcimi...*“

Kto boli títo rozhnevaní mladí muži, ktorí sa postavili proti celému poriadku vtedajšieho Československa?

Jediná vysoká škola na Slovensku, bratislavská Univerzita Komenského, v prvej polovici 20. rokov iba rozbiehala výuku, techniky na Slovensku vôbec nebolo. Prúd záujemcov o vysokoškolské štúdium smeroval teda do Prahy. Slovenskí študenti sa stretávali a žili čulým kultúrnym životom nielen na povestných „kolejích“ čiže internátoch, ale i vo vlastnom spolku Detvan, ktorý založili ešte

ich otcovia za Rakúsko-Uhorska. Tu sa postupne stretali a spriatelili Vlado Clementis z Tisovca, Edo Urx z Ružomberka, Daňo Okáli z Liptovského Mikuláša, Andrej Sirácky z ďalekého Petrovca v Juhoslávii i Ján Poničan z Očovej, ktorý si ako uznávaný mladý básnik-búrlivák pridával pred priezvisko ďalšie meno Rob.

Cesta davistov ku komunizmu, s ktorým chceli spojiť osud svojho Slovenska, bola plná premýšľania a úvah. Clementis, Sirácky, Novomeský, Poničan, Okáli a ďalší nehladovali, nebývali v dierach a nezdravých kuticiach, nestriekali do nich četníci pri štrajkoch a demonštráciách. Necítili biedu a nespravodlivosť vtedajších poriadkov „na vlastnej koži“. Skôr naopak — ako vysokoškolákom sa im núkal zabezpečený a pohodlný život v službách boháčov. Napriek tomu sa rozhodli ísť s komunistickou stranou, lebo verili, že iba program komunistov môže Slovensko vyviešť z jeho biedy, že opovrhovaní robotníci sú tou silou, ktorá zvrhne svet boháčov a nastolí spravodlivejší poriadok. Tomuto presvedčeniu zostali verní na stránkach Davu a iných časopisov, v politických sporoch a zápasoch, v súkromí i vo funkciách. Po celý život.

Vlado, Laco

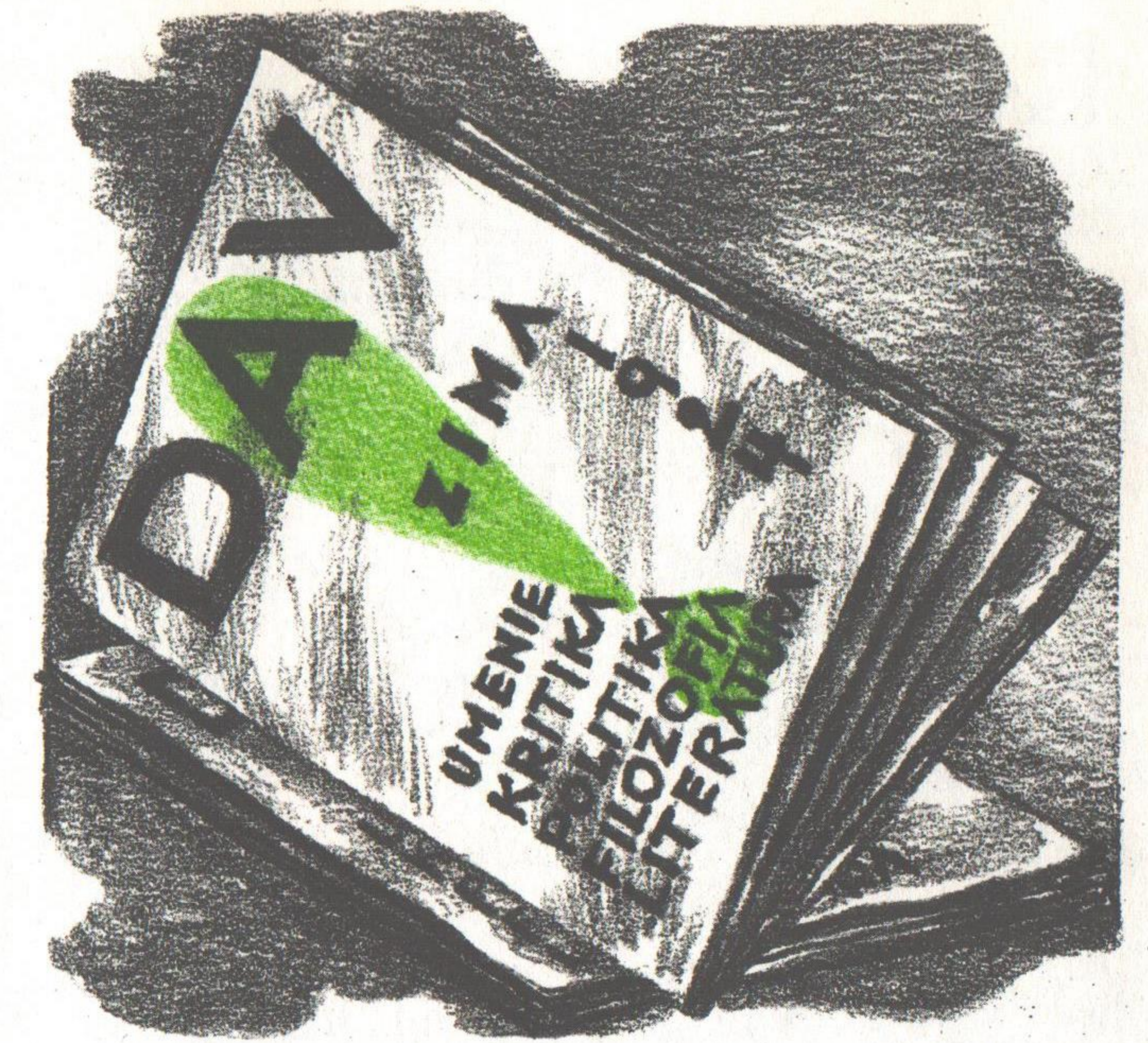
V rokoch 1926—1929 nastala vo vydávaní Davu prestávka. Jeho tvorcovia, redaktori a prispievatelia dokončili vysokoškolské štúdiá a rozišli sa do rôznych miest. Vstupovali do zamestnania a začali si budovať svoj život. Každý z nich bol svojský a zaujímavý. Začnime hádam dvoma priateľmi, „šéfredaktormi“ Davu Vladom a Lacom.

Vladimír Clementis pochádzal z učiteľskej rodiny. Vyrastal v Tisovci, gymnázium — samozrejme maďarské — navštevoval

u otcových sestier v Skalici. Nasledovalo štúdium na Právnickej fakulte Karlovej univerzity. Advokátsku kanceláriu si otvoril v Bratislave na dnešnom námestí Slovenského národného povstania. Na túto adresu sa zasielali aj príspevky do Davu, ktorý redigoval až do roku 1935, keď sa stal poslancom Národného zhromaždenia za KSČ. Ako jediný z davistov hádam nikdy nepísal básne, i keď mu všeobecne priznávali veľký literárny talent. Slovo bolo pre neho zbraňou. Nie iba v právnických sporoch a súdnych pojednávaníach. Dodnes môžeme obdivovať na stránkach Davu a iných časopisoch jeho kultivované, ale ostré politické, ekonomické či kultúrne komentáre. Jeho slovo prichádzalo na Slovensko i v ťažkých rokoch druhej svetovej vojny zo zahraničného vysielania londýnskeho rozhlasu. A neznelo iba v rodnom jazyku. Vlado Clementis ovládal nemčinu, maďarčinu, angličtinu, francúzštinu a, prirodzene, i ruštinu. Rečové znalosti využil nielen v emigrácii, ale aj ako štátny sekretár a neskôr minister zahraničných vecí nového Československa. Slová cudzích rečí mu boli

Vladimír Clementis

Obálka časopisu DAV

bránou k európskej kultúre. Robil všetko, aby ju sprístupnil rodnej krajine, aby jeho milovaným Slovenskom vial „vzduch našich čias“.

Clementisov blízky priateľ Laco Novomeský dral svoje detské topánky v Budapešti. Stal sa očitým svedkom pohnutých dní Maďarskej republiky rád. Rodina sa neskôr presťahovala domov, do Senice, a Laco začal navštevovať učiteľský ústav v Modre. No osud mu akosi neurčil byť kantorom. Raz sa o ňom budete učiť ako o veľkom básnikovi a zaiste budete recitovať aj jeho verše. Dvadsaťročný raz napísal čosi ako ironický autoportrét: „*Obyčajne sedí v mäkkej leňoške, v Redute pri káve, lebo v Baroške... Pekným devám vždy rád sprievod ponúka, čože má robiť, keď je bez fuka.*“

Možno tieto verše, možno známe karikatúry pri obľúbenej šálke čiernej kávy stáli pri zrode predstavy bohémskeho básnika, ktorý trávi svoje dni v kaviarňach. Skutočný život bol však trochu iný. Roku 1925 vtedy dvadsaťjedenročného Novomeského zavolať Klement Gottwald do Ostravy, do redakcie

Pravdy a ďalších komunistických časopisov. Keď o rok Gottwald po zvolení do ÚV KSČ odišiel do Prahy, zveril mu vydávanie ústredného komunistického orgánu na Slovensku! Dôležitá funkcia, no predovšetkým tvrdá každodenná drina. Redakcia, to bola tmavá malá miestnosť, ktorú si delil s ďalšími komunistickými novinami. Sám, niekedy v dvojici musel pripraviť celé číslo novín — vybrať, upraviť, zredigovať a dakedy i celé napísať, zaniest do tlačiarne a dohliadnuť na vysádzanie. Dohadovať sa s cenzúrou, brániť sa v tlačových procesoch a občas i sedieť vo väzení.

Malý plat, ktorý strana mohla svojim redaktorom vyplácať, nedostával celý. Niekedy si bolo treba požičať i na tú kávu a rožok. Tak vyzerali bohémske roky mladého básnika. Trochu lepšie sa mu vodilo, keď od roku 1929 redaktorčil v českej komunistickej tlači v Prahe. Píše pre Rudý večerník, Rudé noviny, populárne Halló noviny, Fučíkovu Tvorbu, Slovenské zvesti i pre svoj Dav. A plným priehrštím čerpá z pražského kultúrneho života a sprostredkúva ho priateľom do Bratislavy.

Bolo by ešte treba spomenúť ďalších davisťov — britkého literárneho kritika Daňa Okáliho, Eda Urxa, ktorý nasledoval Novomeského v redakcii Pravdy, filozofa a teoretika Andreja Siráckeho, ktorého osud zavial späť do rodného Petrovca a na Slovensko sa vrátil až po vojne, a mnohých ďalších. Aspoň pri dvoch sa ešte musíme pristaviť. S Petkom — Petrom Jilemnickým ste sa už na stránkach Slniečka stretli, keď ako učiteľ šiel s Interhelpom do ďalekého Kirgizska. Fraňovi Kráľovi zas vďačíte za pekné knižky pre deti Jano a Čenkovej deti.

Výkričníky do svedomia

Keď roku 1929 komunistická strana obnovila vydávanie Davu, jeho tvorcovia boli už skúsenejší. Rozvážnejšie, a teda účinnejšie bili do krívd, biedy a nespravodlivosti okolo seba. Práve sa začínala veľká hospodárska

Ladislav Novomeský pri práci

kríza, ktorá ožobračovala tisíce ľudí. Na stránkach Davu sa popri článkoch o kultúre, politike, hospodárstve čoraz viac objavujú reportáže o skutočnom živote jednoduchých ľudí. Kde nestačilo slovo, tam pomohla strohá čierno-biela fotografia, ktorá nemilosrdne nadstavovala zrkadlo prázdnych rečiam buržoázných politikov. Iste si pamätáte z predminulého čísla Slniečka, čo urobili davisťi na odhalenie tragických udalostí v Košútoch a na obranu Štefana Majora. Dôležitá bola jedna vec. Robotníkov nebolo treba presviedčať o tom, kto má pravdu. Davisťi dokázali presvedčiť príslušníkov inteligencie — spisovateľov, vzdelancov, vedcov, aby vystúpili na obranu nevinných. Pohli svedomím tých, čo dovtedy často i nevedomky slúžili boháčom.

Košúty neboli jediným víťazstvom davisťov v ich zápase o myslenie slovenskej inteligencie s vtedajšou vládou a politickými stranami boháčov. Rozhodné slovo povedali aj na zjazde mladej slovenskej generácie roku

1932 v Trenčianskych Tepliciach a na zjazde slovenských spisovateľov o štyri roky neskôr. Keď v tridsiatych rokoch prichádzala na bratislavskú univerzitu mladá generácia, ktorá už na gymnáziu čítala Dav, dokázali ju usmerniť a prebojovať spolu s ňou pokrokové myšlienky medzi najmladšou generáciou. Davisťu Poničana vo funkcii predsedu Spolku socialistických akademikov mohli vystriedať mladší — Ján Púll a Gustáv Husák. Vysokoškolači si dokonca začali vydávať vlastný časopis — Šíp. Komunistické hnutie zapustilo pevné korene medzi slovenskými vzdelancami.

Štvrté číslo Davu z roku 1937 ničím nenažnačovalo, že by malo byť posledné. Na titulnej strane bola kresba A. Hoffmeistera k občianskej vojne v Španielsku, Clementis sa v článkoch zapojil do diskusie okolo slovenskej techniky, odhaľoval korene protižidovskej politiky v ľudovej strane. Ďalšie články sa týkali SND, Bélu Bartóka a nových kni-

žiek. Ohlasovala sa anketa o možnostiach ľudového frontu v Československu, otázkach hospodárskeho zveľadenia Slovenska... A predsa ďalšie číslo nevyšlo. Davisťi sústredili svoje sily na každodenný zápas za odvrátenie hrozby fašizmu, ktorý mal čoskoro rozbiť Československo a postaviť našu krajinu pred kruté roky zápasu za národnú slobodu. Na časopis už asi nezostávalo času. Svoj cieľ však Dav splnil — pomohol preniesť myšlienky komunizmu medzi slovenských vzdelancov, prispel k vyjasneniu mnohých páľčivých otázok a hlavne sformoval generáciu, ktorej heslo hádam najlepšie vyjadril Ján Rob Poničan názvom svojej prvej zbierky — „Som. Myslím, cítim a vidím, milujem všetko, len temno nenávidím.“

(Pokračovanie)

Píše dr. ALŽBETA SOPUŠKOVÁ
Katedra čs. dejín a archívnictva FFUK

ILUSTRUJE JOZEF CESNAK

Vždy ako na začiatku

Rozhovor so zaslúžilou umelkyňou Máriou Ďuričkovou

Pani Ďuričková, pamätáte sa ešte, aký to bol pocit, keď ste vzali pero do ruky a začali písať svoju prvú knihu?

Už dlhý čas som písala básničky aj krátke rozprávky a poviedky, no iba pre časopisy. Na knihu som si netrúfala.

A tu zrazu príde ku mne redaktorka z vydavateľstva Mladé letá a že tak a tak, či by som sa nepodobrala napísať knižku o dedovi Mrázovi. Dedo Mráz bol vtedy u nás pojem celkom nový, nezaužívaný, preto bolo treba napísať o ňom knižku. Cítila som sa poctená dôverou vydavateľstva — a prisľúbila som. Veď dedo Mráz je rozprávková

postava, ktorá putuje zasneženým svetom a obdarúva deti. Milá snehová rozprávka, myslela som si, a s rozprávkami som ja zadobre, je to môj milovaný literárny druh. A tak som sa do toho pustila, tu je začiatok:

Za horami-dolami,
za päťoro morami,
stred studenej snežnej krásy
žije starček bielovlasý,
brada až po samý pás —
dedo Mráz.

Písala som s nadšením i trápením, všetku ceruzku som pohryzala (píšem ceruzkou, nie perom) a po šiestich mesiacoch som konečne svoju veršovanú rozprávku dokončila. Šťastlivo prešla schvaľovacími štáciami a roku 1954 vyšla pod názvom Rozprávka o dedovi Mrázovi s peknými ilustráciami Štefana Cpina.

Tá druhá kniha sa už písala asi ľahšie.

V remeselných povolaniach platí, že čím viac kusov človek zhotoví, tým je zručnejší. Pri spisovateľstve je to inak. Každá nová knižka je pre autora úplne nová úloha, každú píše po prvý raz, pred každou stojí ako na samom začiatku. Tí, čo to majú za sebou, napospol vravia, že druhá kniha sa píše ťažšie ako prvá, tretia ťažšie ako druhá. A ja to môžem potvrdiť.

Ktorá z vašich kníh je u čitateľov najobľúbenejšia?

Najširší okruh čitateľov si z mojich kníh získala Danka a Janka, tú pozná, tuším každý školák. Bratislavčania, a to nielen mladí, ale aj dospelí, dávajú hlas mojim „bratislavským“ kni-

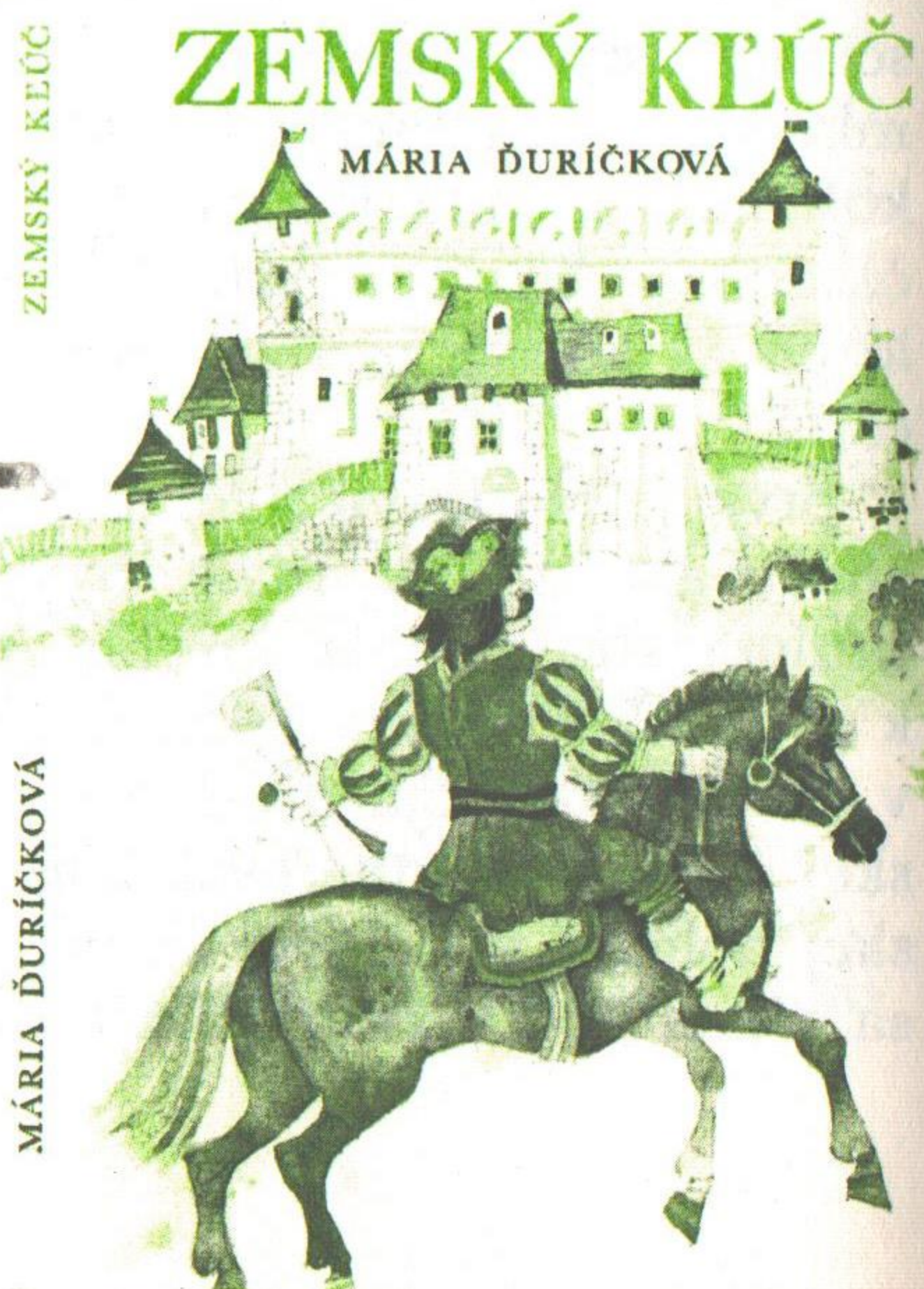
hám Dunajská kráľovná, Prešporský zvon a Klúče od mesta. Literárna kritika najvyššie oceňuje Majku Táralku. Do cudzích rečí sa najčastejšie prekladá Biela kňažná. Môjmu synovi sa najlepšie páči Jožko Mrkvička Spáč a môjmu vnukovi Jahniatko v batohu. A ktorá je najmilšia mne? Ach, to veru nepoviem, veď by sa mi tie ostatné mohli uraziť!

Nie všetci detskí čitatelia vedia, že vaše občianske meno je Masaryková. Prečo ste si zvolili ako pseudonym práve priezvisko Ďuričková?

Spisovateľské meno Ďuričková som si zvolila podľa dievčenského mena svojej mamičky. Páčilo sa mi, že je to meno civilné, a k tomu pekné slovenské.

Istý čas ste pôsobili ako redaktorka vo vydavateľstve Mladé letá. Zredigovali ste množstvo kníh, určite je medzi nimi nejaká, na ktorú si rada spomínate.

Vo vydavateľstve Mladé letá som pracovala 18 rokov a za ten čas som zredigovala stovky rozličných kníh a publikácií. S úctou si spomínam na spolu-

prácu s Máriou Rázusovou-Martákovou, Ľudom Zúbkom, Ľudom Ondrejovom, Jánom Kostrom, Jánom Smrekom, Jozefom Horákom a ďalšími. Ako zaujímavosť by som chcela podotknúť, že som stála tri troky aj na čele obnoveného Slniečka.

Rozhovor pripravila NATAŠA PAVULAKOVÁ

Prečítaš na dúšok

Milé deti! Iste sa každému z vás aspoň raz už stalo, že ste dočítali dajakú knižku a veľmi lutovali, že nemá dvakrát toľko strán. Niečo podobné sa nedávno stalo mne, keď som sa pustila čítať knihu Márie Ďuričkovej Zemský klúč, ktorá vyšla v našom vydavateľstve. Jednak som skutočne lutovala, že kniha nie je hrubšia, jednak som zatúžila prečítať si takéto niečo aj o iných krajoch Slovenska. Pretože autorka zaradila do knihy povesti, rozprávky a povrávky z okolia Zvolena v prítlačivej literárnej podobe. A hoci ja som už zo záujmu či z povinnosti prečítala nemalo rozprávok a povestí, z tých v Zemskom klúči som nepoznala ani jednu. Knižka je pozoruhodná ešte niečím: je určená čitateľom od deviat rokov a naisto ich poteší. No keď ju vezme do rúk starší brat, sestra, mama alebo oco, ba aj starí rodičia, zaujme aj ich, poučí, povie im všeličo nové z dejín nášho národa, priblíži pôvabný zvolenský kraj. Skrátka, je to pekná, zaujímavá knižka pre celú rodinu — a to sa mi na nej tiež páči.
ELENA LINZBOTHOVÁ

Slniečko

Mesačník pre deti. Vydávajú Mladé letá, slovenské vydavateľstvo kníh pre mládež.

Adresa redakcie: 811 02 Bratislava, Suvorovova 3. Telefón 523 26. Šéfredaktor

Zápisník Slniečka

Medzinárodné združenie pre detskú knihu (IBBY) udeľuje každé dva roky na svojom kongrese Čestné diplomy. Na toto ocenenie môže navrhnúť každá krajina piatich spisovateľov, jedného ilustrátora a jedného prekladateľa. Na tohtoročnom kongrese, ktorý sa konal v auguste v Tokiu, odmenila porota z našich tvorcov Daniela Heviera a jeho knihu Kam chodia na zimu zmrzlinári.

Pätnásteho decembra zblahoželáme k 55. narodeninám Ladislavovi Švihranovi, autorovi viacerých náučných kníh. Možno aj vo vašej domácej knižnici sú jeho Slávni vynálezcovia alebo Nenápadní spoločníci. Roku 1983 vyšla jeho kniha Náš priateľ Jules, roku 1984 Svet stavia a do konca roku vyjdú v Klube mladých čitateľov Výpravy do budúcnosti.

K Dňu tlače, rozhlasu a televízie dostala redakcia Slniečka od svojich čitateľov viacero pozdravov. Žiaci ZŠ v Udavskom okrese Humenné ozdobili svoju pohľadnicu nakreslenou holubicou, na pozdrave z Nových Zámkov bola nakreslená kytička a na karte od žiakov zo ZŠ

Čachtická v Bratislave Rači žiarilo naaplikované jablčko. Za blahoželania ďakujeme a na oplátku posielame informáciu: noviny, časopisy, rozhlas a televízia majú sviatok 21. septembra, pretože v ten deň roku 1920 bolo založené Rudé právo.

17.—19. novembra sa stretli v Domove spisovateľov na zámku Dobříš pracovníci vydavateľstiev Albatros a Mladé letá. Rozprávali sa najmä o tom, ako sa súčasný búrlivý rozvoj vedy a techniky prejavuje v knihách pre deti.

Aj najdeš pod vianočným stromčekom striebřistú obálku so svetiacimi slovami Homér a Odyssea, poteš sa, lebo ti rodičia darovali poklad, presnejšie jeden z pokladov svetovej literatúry. Dozvieš sa v ňom o Odysseovom strastiplnom dlhom púťovaní z vojny domov, k blízkym. Tento starogrécky epos vydali Mladé letá v edícii Pradávné príbehy. Tebe a ďalším 5 999 deťom ho prerozprával Ivan Mojík, ilustrácie k nemu vytvoril Ernest Zmeták.

Z bienále ilustrácií v španielskom meste Barcelona sa vrátila naradostená kniha Panáčik v piesku. Ako by aj nie, keď dostala plaketu za pekné obrázky, ktorými ju vyzdobila naša výtvarníčka Kamila Štanclová. Kniha vyšla v Mladých letách roku 1984 a knižnici ju najľahšie nájdeš podľa mena autorky textu Lany Devetáchovej.

SERIAL KINNED 4 KRAJAN JETI

6. JÚL

1. SAVAN A PRERII SME SA NASÝTILI. OD RANA LETIME DO HIMALAJI.

Himalaje

3. PRIVITALA NÁS SLUŽBA. BOLI VEĽMI POHOSTINNÍ. UŽ ZO ŠKOLY SOM VEDEL, ŽE LEVI-TÁCIA ZNAMENA LIETANIE BEZ KRÍDEL.

Naj by si vyborový balíček!

4. NEZVLÁDOL SOM RIADENIE A PORIADNE SOM SA UDREL O OBLAK. VIDEL SOM VŠETKY HVIEZDY. MAŤ TAK MOJU KALKULAČKU, VŠETKY BY SOM SPOČÍTAL...

5. PO OŠETRENÍ MOJEJ HRČE NA HLAVE (PRAVÝM HIMALAJSKÝM SNEHOM), NAŠ POZVAL PREDSTAVENÝ KLÁŠTORA NA OBED.

Najdar, krajaj!

Pred 2.500 rokmi som tu pristál ako výskumník a tak sa mi zapáčilo, že som zostal

6. RYŽU DOPRAVUJÚ LETECKY POMOCOU ORLOV. PO OBEDE NÁM UKÁZALI VZÁČNE PAMIATKY:

Starý rukopis

Staré písadlo

Podtravuje sa Hyland

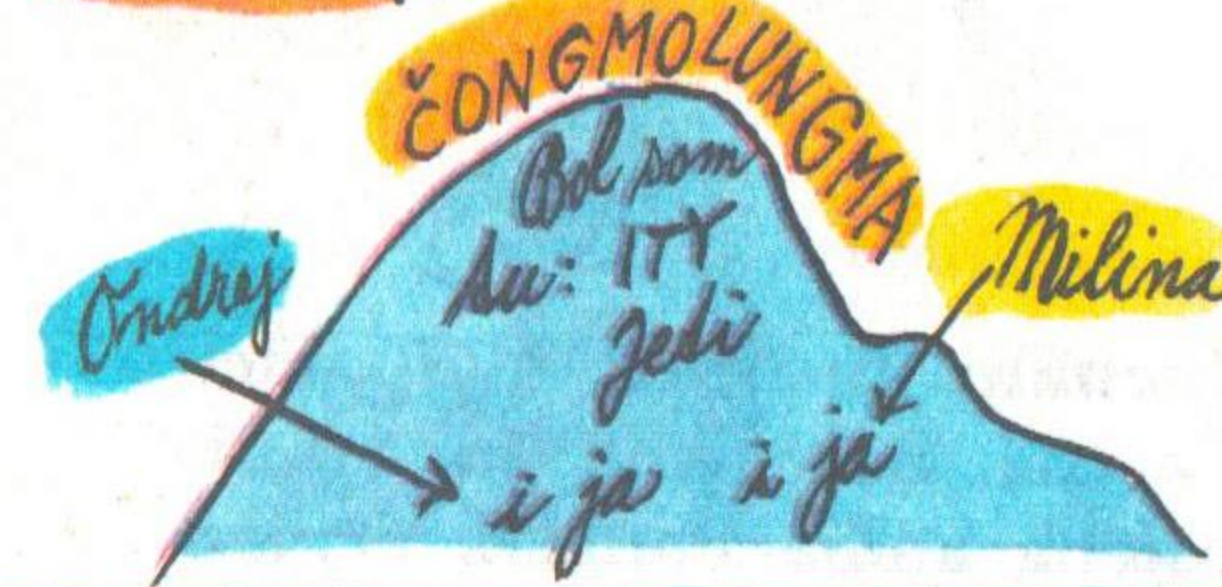
Ako vyborový balíček si nič neviem

Ondrej, ja sa bojím

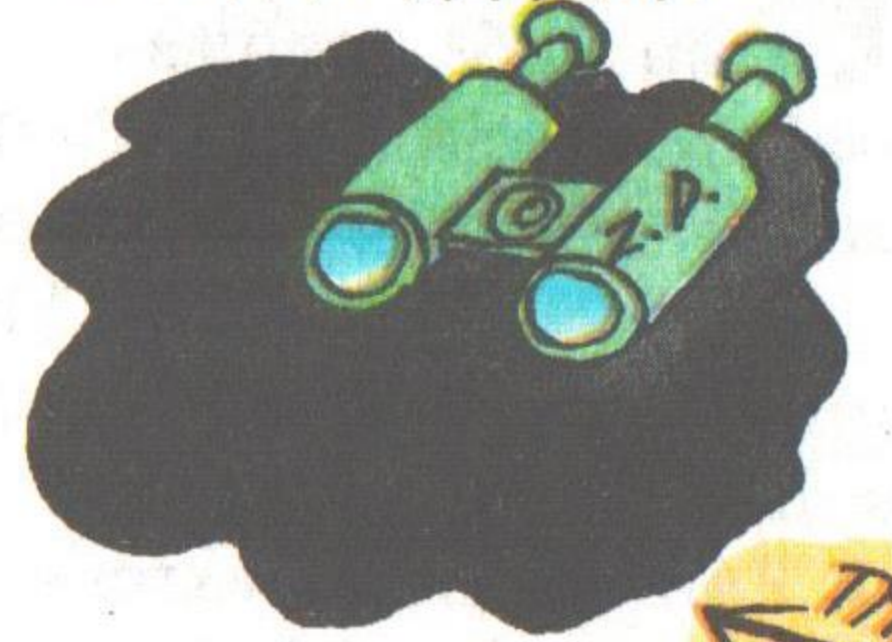
Kto sa bojí, neomie do Himalaj

Ako hlavný chod bude príchod Jetiho. Pasmali sme ho na obed

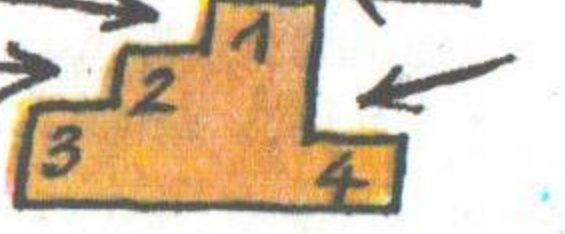

8. NAŠLI SME ĎALEKOHLAD, KTORÝ TAM ZABUDOL NAŠ ZOLTAN DEMJAN.

THA V SNEHOVEJ JASKYNI

9. JETI SA PRIZNAL, ŽE MILUJE HAZARDNÉ HRY. NA HOROLEZECKÉ VÝPRAVY SPUŠŤA LAVÍNY SMIECHU. DEŇ SME ZAKONČILI VEĽKOU SÚŤAŽOU. KAŽDÝ SPUSTÍ SVOJU VLASTNÚ VTI PNÚ LAVÍNU, KTORÁ SA DOSTANE NAJĎALEJ, ZVÍŤAZÍ.

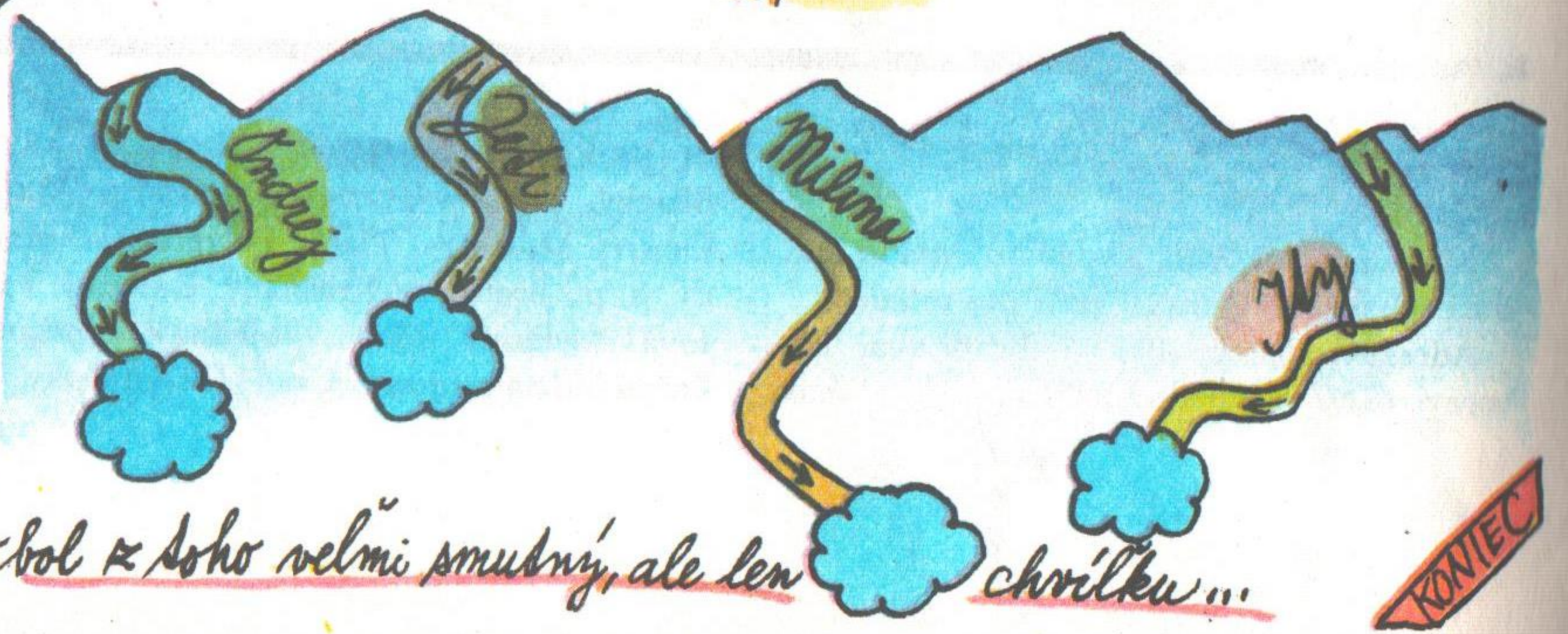

7. VERU, ŤAŽKO SME DÝCHALI, KÝM SME SA VYSKRIABALI V POŽIČANÝCH KOŽUCHOCH (OD JETIHO!) A EŠTE ŤAŽŠIE, KEĎ SME SA PODPISOVALI DO SNEHU. JETI NOSOM, MY OSTATNÍ PRSTOM.

SÚŤAŽ LAVÍN

TABUĽKA SÚŤAŽE

- 1. MILINA
- 2. ITY
- 3. ONDREJ
- 4. JETI

← bol a toho veľmi smutný, ale len chvíľku...

KONIEC